

Фиқҳ дарслари (211-дарс) Намозда макрух нарсалар (иккинчи мақола)

19:00 / 29.12.2022 1640

لِلْيَضْرِرِهِ يَبْأَنُ
يَلْصِيْبُنَالِيَّهَنَ لَاقْتُونَ
يَلْصِيْنَأَمْلَسَوْهِلَعَهْلَلِ
أَوْرَارِصَتْخُمْلُجَرَلِا
مَحْسُونَهِلِا

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам қўлни белга тираб намоз ўқишдан қайтардилар».

Бешовлари ривоят қилишган.

Қўлни белга тираб туриш мутакаббирлик аломатидир. Намоз эса банда ўзини энг хор тутиши лозим бўлган мақомдир. Ўз Робби ҳузурида гуноҳлари кечирилиши ва сўровлари берилишини хоҳлаган банда қўлини белига қўйиб керилишнинг ўрнига, тавозеъ ила, ўзини хокисор олиб туриши лозим.

3. Сажда қилиш учун тошларни бир мартадан ортиқ текислаш.

Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг вақтларида масжидлар ердан иборат эди. Шунинг учун сажда қилган одамнинг пешонаси майда тошларга тегиши оддий ҳол эди. Ушбу жумлада ўша даврдаги ҳолат назарда тутилган.

عَنْ يَبْرَهِيلَلِيْلَى صَرَبَرَهِيلَلِيْلَى لِصَبَرَهِيلَلِيْلَى مُكْحَدَّحَأْمَاقَ زِدَإِلَاقَ مَلَسَوْ حَسْمَيْلَفَةَأْلَصَلَالِيْلَى حَرَلَأْنَافَ ، يَصَحَّلَالِيْلَى بَحْصَأْوَرَهِيلَلِيْلَى سَلَالَنَسَلَالَ

Абу Зарр розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Қачон бирортангиз намозда турса, тошларни тұғриламасин, чунки раҳмат унга юзма-юз турған бўлади», дедилар».

«Сунан» эгалари ривоят қилишган.

4. Пешонасига теккан тупроқни артиш.

Албатта, намоз ичида артиш макрух. Аммо намозни ўқиб бўлгандан кейин, риёкорликдан четланиш учун пешонага теккан тупроқни дарҳол артиб ташлаш лозим бўлади.

5. Салласининг пешига сажда қилиш.

Шунингдек, намозхон ўзининг устидаги кийимнинг бирор қисмига сажда қилиши ҳам макруҳдир.

6. Билакларни ерга тираш.

لَعْنَهُ لَيْلَى ضَرَّةً شَيْئَعْنَهُ
لَلْأَلْوُسَرَنَّا كَتَلَاق
مَلِسَوْهِلَعْ لَلْأَلْصَ
نَّا طَيْشَلَأَلَقْعُنَهُنَّيِ
لَجَرَلَأَشَرَّتْفَيْنَهُنَّيِ
عَبَسَلَأَشَارَتْفَأَهَيَعَارَذ
أَلْصَلَأْمَتْخَيَنَّا كَو

مُسْتَلِابٌ وَرَمِيلْسُمْ حَوْرَمٌ وَبُؤْدَادٌ

Оиша розияллоху анходан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шайтоннинг ақибидан ва ииртқичнинг ястанишидан наҳийи қилар эдилар. Намозни салом бериш билан тамомлар эдилар».

Муслим ва Абу Довуд ривоят қилишган.

«Шайтоннинг ақиби», яъни «ит ўтириш»дан қайтарар эдилар.

«Ииртқичнинг ястанишидан наҳийи қилар эдилар».

Бу саждада бўлиб, ҳам кафтини, ҳам чиғаноғини ерга қўйиб, билагига суяниб туришдир. Буни олдин ўргангандиз.

7. Сочни турмаклаш.

يَبْنَ لَهُ مَعْفَارُوبَرْمَ
مَلْسَوْهِ يَلْعَلَّ لَهُ صَلْصَلَ
يَلْعَنْبَرَسَخْلَالَيَلَعَ
يَلَصُّي وَهُومَلَسَلَالَيَلَعَ
أَفَقَيْفُرْضَرَغْدَقَوْ

تَفَتْلَافٌ عَفَارُوبَأَهْلَحَفِ
بَصْعَمْهِلِإِنْسَحَلَا
كَتَالَصَىلَعْلَبْقَأَلَاقَفِ
تُعْمَسِيَنِإَفْبَصْعَتَالَوِ
كَلَذَهْلُوقَيَهْلَلَوْسَرِ
وْبَأَهْلَأَطْيِشَلَأْلَفَكِ
يَذْمَرْتَلَأَوَدُوَادِ

«Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг озод қилган қуллари Абу Рофеъ намоз ўқиётган Ҳасан ибн Али алайҳимассаломнинг ёнидан ўтди. У (Ҳасан) соч ўримини орқасига турмаклаб олган эди. Абу Рофеъ ечиб юборган эди, Ҳасан унга ғазаб билан қаради. У бўлса: «Намозингни ўқи. Ғазаб қилма. Мен Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг «Бу шайтоннинг тўқими»dir», деганларини эшигтанман», деди».

Абу Довуд ва Термизий ривоят қилишган.

Инсон намоз ўқиганида, сажда қилганида унинг барча аъзолари, бутун вужуди, ҳатто кийимлари ҳам иштирок этиши керак. Агар эркак киши сочини қайтариб турмаклаб олса, ўша ҳолатга футур етади. Шунинг учун бу иш макруҳ ҳисобланади.

8. Кийимни осилтириш ва шимариш.

نَأْ: لَلِي ضَرَرْرُه يَبْأَنْع
هَلَلِ الصَّهْلَلُوسَر
لَدْسَلَارَنْعَيَهَنْ مَلْسَوْهِلْع
يَطْعُي نَأْوَهَلَصَلَايَف
دُوَادْ وُبَأْهَوَرْ فُلْجَرَلَا
يَذْمَرْتَلَأَوْ.

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам намозда кийимни осилтиришдан ва кишини оғзини тўсишдан наҳий қилдилар».

Абу Довуд ва Термизий ривоят қилишган.

Ушбу ҳолатлар кўпроқ Арабистон шароити ва у ердаги халқларнинг одатларидан келиб чиққан. Маълумки, уларда эркаклар ҳам узун кийим киядилар. Авваллари нафақат узун кийим кийишарди, балки кийимни узун қилиш ила фахрланишар эди.

Шунингдек, арабларда салласининг бир тарафи ила оғзини беркитиб юриш одати ҳам бор эди.

Ислом дини кибру ҳавога боғлиқ ҳамма нарсаларни ман қилганидек, кийимни фахр, кибру ҳаво билан судраб юришни ҳам ман қилди. Намоздан ташқарида ман этилган нарса намозда ман этилиши турган гап.

Шунингдек, намозда оғизни бирор мато билан тўсиб олиш ҳам макрухdir.

(Давоми бор)

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди